

Received: 31 March 2025

Revised: 22 April 2025

Accepted: 22 April 2025

DEVELOPMENT OF AN INTEGRATED MODEL FOR NARCOTICS CONTROL BY THE INTERNAL SECURITY OPERATIONS COMMAND IN CHIANG MAI BORDER AREAS

Sompong JAIJA¹, Kajohnsak CHAOKROMTHONG¹ and Nittaya SINTAO¹

¹ Kasem Bundit University, Thailand; sompong.j2738@gmail.com (S. J.); kajohnsak.cha@kbu.ac.th
(K. C.); nitppm2@gmail.com (N. S.)

Handling Editor:

Professor Dr.Duangduen BHANTHUMNAVIN National Institute of Development Administration, Thailand
(This article belongs to the Theme 1: Humanities & Social Sciences for Sustainability)

Reviewers:

1) Associate Professor Police Colonel Dr.Patchara SANTAD	RPCA, Thailand
2) Associate Professor Pol.Lt.Col. Dr.Kasemsarn CHOTCHAKORNPANT	NIDA, Thailand
3) Dr.Arifeen YAMA	Chulalongkorn University, Thailand

Abstract

This study investigates the existing problems, obstacles, and approaches to developing an integrated model for narcotics-related issues implemented by the Internal Security Operations Command (ISOC) in Chiang Mai border areas, aiming for sustainable solutions. A qualitative research approach, including document analysis and in-depth interviews with 30 key informants—executives, policy implementers, and individuals affected by policies—revealed significant policy implementation challenges: unclear communication causing varied interpretations, a lack of cohesion, limited collaboration, uneven resource distribution, and insufficient awareness of core villages. To address these issues, the study recommends developing a clear, unified policy framework, increasing awareness and understanding, creating a joint action plan, supporting coordination efforts, allocating resources appropriately, adopting the "Mother of the Land Fund" model, strengthening the capacities of responsible agencies, and aligning performance indicators with actual local challenges for sustainable narcotics solutions.

Keywords: Implementation, Integration Models, Action Plans, The Role of the Community, Drug Problem

Citation Information: Jaija, S., Chaokromthong, K., & Sintao, N. (2025). Development of an Integrated Model for Narcotics Control by the Internal Security Operations Command in Chiang Mai Border Areas. *Thai Interdisciplinary and Sustainability Review*, 14(2), Article 6. <https://doi.org/10.14456/tisr.2025.42>

การพัฒนาแบบการบูรณาการแก้ไขปัญหาเสพติดของกองอำนวยการ รักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรพื้นที่ชายแดนจังหวัดเชียงใหม่

สมพงษ์ ใจจา¹, ขจรศักดิ์ เจ้ากรมทอง¹ และ นิตยา สินเธาว์¹

1 มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต; sompong.j2738@gmail.com (สมพงษ์); kajohnsak.cha@kbu.ac.th (ขจรศักดิ์); nitppm2@gmail.com (นิตยา)

บรรณาธิการผู้รับผิดชอบบทความ:

ศาสตราจารย์ ดร.ดุจดอน พันธ์มนาวิน

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

(บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของหัวเรื่องที่ 1: มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เพื่อความยั่งยืน)

ผู้ทรงคุณวุฒิผู้พิจารณาบทความ:

1) รองศาสตราจารย์ พันตำรวจเอก ดร.เพชร สันทัด

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

2) รองศาสตราจารย์ พันตำรวจโท ดร.เกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

3) อาจารย์ ดร.อารีผิน ยามา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มุ่งตรวจสอบสภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาแบบการบูรณาการในการแก้ไขปัญหาเสพติดของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ในพื้นที่ชายแดนจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาเอกสาร และสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 30 ท่าน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 4 ท่าน ผู้ปฏิบัติงานตามนโยบาย 11 ท่าน และผู้ได้รับผลกระทบจากนโยบาย 15 ท่าน ผลการวิจัยชี้ว่า การสื่อสารนโยบายไม่ชัดเจน นำไปสู่การตีความที่แตกต่าง ขาดเอกภาพในการดำเนินงาน ขาดความร่วมมือ ทรัพยากรไม่ทั่วถึง การประสานงานขาดระบบ ขาดการรับรู้เรื่องหมู่บ้านแกนหลัก ขาดขีดความสามารถประชาชนไม่มีส่วนร่วม การติดตามประเมินผลไม่สอดคล้องกับปัญหาจริง จึงแนะนำให้พัฒนากรอบนโยบายที่ชัดเจน สร้างการรับรู้ และทำแผนร่วม สนับสนุนการประสานงาน จัดสรรทรัพยากร ใช้กองทุนแม่ของแผ่นดิน เสริมสร้างศักยภาพ กำหนดตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับปัญหา เพื่อการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: การนำนโยบายไปปฏิบัติ, รูปแบบบูรณาการ, แผนปฏิบัติการ, บทบาทของชุมชน, ปัญหาเสพติด

ข้อมูลการอ้างอิง: สมพงษ์ ใจจา, ขจรศักดิ์ เจ้ากรมทอง และ นิตยา สินเธาว์. (2568). การพัฒนาแบบการบูรณาการแก้ไขปัญหาเสพติดของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรพื้นที่ชายแดนจังหวัดเชียงใหม่. สหวิทยาการและความยั่งยืนปริทรรศน์ไทย, 14(2), บทความที่ 6. <https://doi.org/10.14456/tisr.2025.42>

ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2568)

บทนำ

ปัญหายาเสพติดยังคงเป็นหนึ่งในภัยคุกคามสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ เศรษฐกิจ สังคม และความสงบสุขของประชาชน โดยเฉพาะประเทศไทยซึ่งมีพื้นที่ชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นแหล่งผลิตยาเสพติดสำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อาทิ พื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ ซึ่งเป็นศูนย์กลางการผลิตและลำเลียงยาเสพติดข้ามชาติ โดยเฉพาะเมทแอมเฟตามีนที่มีแนวโน้มการแพร่ระบาดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ประเทศไทยกลายเป็นทั้งประเทศปลายทางและเส้นทางผ่านในการลำเลียงยาเสพติดไปยังประเทศที่สาม

จากสถานการณ์ดังกล่าว หน่วยงานภาครัฐของไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินงานเชิงบูรณาการ โดยเฉพาะการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานความมั่นคง หน่วยงานด้านสาธารณสุข หน่วยงานพัฒนาชุมชน ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้แนวทางการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วม ของประชาชนในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ได้ดำเนินการร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) และภาคีเครือข่ายรวม 28 หน่วยงาน จัดทำแผนบูรณาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างหมู่บ้าน/ชุมชนให้มีความเข้มแข็งในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในพื้นที่ตามแนวชายแดน ผ่านโครงการหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด (Core Village) อย่างไรก็ดี แม้จะมีการดำเนินงานต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2563 จนถึงปัจจุบัน แต่ผลสัมฤทธิ์ที่ปรากฏยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ปัญหาหลักประการหนึ่งที่สะท้อนจากการดำเนินโครงการคือ ความไม่ชัดเจนของบทบาทหน้าที่ในการบูรณาการของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้กระบวนการทำงานขาดความต่อเนื่อง การประสานงานขาดประสิทธิภาพ และไม่สามารถสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้ การบูรณาการที่มีลักษณะเป็นเพียงการรวมตัวของหน่วยงานแบบชั่วคราว โดยขาดกลไกถาวรในการประสานความร่วมมือและขับเคลื่อนงานในระดับพื้นที่ อาจเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้หมู่บ้าน/ชุมชนไม่สามารถพัฒนาไปสู่การเป็นกลไกหลักในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดได้อย่างยั่งยืน

ดังนั้น การศึกษารูปแบบการบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐในการขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน โดยเฉพาะในบริบทของพื้นที่ชายแดน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้สามารถพัฒนารูปแบบการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ยั่งยืน และสามารถตอบสนองต่อบริบทปัญหาในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง นำไปสู่การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนให้สามารถเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดได้ด้วยตนเอง อันเป็นรากฐานสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศในระยะยาวอย่างยั่งยืน

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเรื่อง “ชุมชนเข้มแข็ง” เป็นรากฐานสำคัญของการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะในบริบทของหมู่บ้านหรือชุมชนในเขตชายแดน ตามแนวคิดของ ธนธัญ ยังเฟื่องมนต์ (2552) ชุมชนเข้มแข็ง หมายถึง ชุมชนที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีการรวมกลุ่มของประชาชนที่มีจิตสำนึกสาธารณะ สามารถเรียนรู้ ปรับตัว และพัฒนาแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน ทั้งยังเน้นการบริหารจัดการทรัพยากรภายในชุมชน ด้วยความรับผิดชอบและยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก การสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน เพื่อนำไปสู่การป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด จำเป็นต้องอาศัย “การมีส่วนร่วมของประชาชน” ในทุกมิติของกระบวนการ ซึ่ง กระทรวงยุติธรรม (2542) ได้เสนอหลักการสำคัญ 6 ประการ ได้แก่ การให้ชุมชนมีบทบาทหลักในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน การดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การบูรณาการมาตรการที่เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น การเสริมสร้าง ความร่วมมือกับภาครัฐ และการเชื่อมโยงการป้องกันยาเสพติดกับกิจกรรมพัฒนาชุมชนอื่นๆ

ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2568)

ในด้านการมีส่วนร่วม นิกธ ชูทอง (2558) ระบุว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ช่วยส่งเสริมการตัดสินใจร่วม การรับรู้ข้อมูลอย่างรอบด้าน และการเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของต่อโครงการหรือกิจกรรม ส่งผลให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่อง และมีโอกาสประสบความสำเร็จสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Thompson & Strickland (2003) ที่ชี้ว่าความสำเร็จของยุทธศาสตร์ใดๆ ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในระดับชุมชนฐานราก และแนวคิดเรื่อง “Community Empowerment” โดย Laverack (2006) ระบุว่าชุมชนที่เข้มแข็งจำเป็นต้องมีพลังอำนาจ (Power) ที่สามารถต่อรองและเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมที่ไม่เป็นธรรม ซึ่งส่งผลต่อสุขภาวะของคนในชุมชน โดยการเสริมพลังดังกล่าว ต้องครอบคลุมทั้งการสร้างความรู้ ความสามารถ การเข้าถึงทรัพยากร และการมีอำนาจในการตัดสินใจ ทั้งนี้ Ansell & Gash (2008) ชี้ให้เห็นว่า การสร้าง ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน ในการแก้ไขปัญหาสาธารณะ จำเป็นต้องอาศัยความไว้วางใจซึ่งกันและกัน (trust-building), การสื่อสารที่เปิดกว้าง และการกำหนดเป้าหมายร่วมที่ชัดเจน การมีเวทีการมีส่วนร่วมที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ จะช่วยให้ประชาชนมีบทบาทมากกว่าผู้รับบริการ แต่เป็น “ภาคีร่วม” ที่มีอำนาจต่อรอง และร่วมกำหนดทิศทางของนโยบายได้ ด้านแนวคิด “การบูรณาการ” (Integration) ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ มหาวิทยาลัยมหิดล (2556) ได้นิยามว่า เป็นกระบวนการจัดระบบการบริหารจัดการองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ แผนงาน สารสนเทศ ทรัพยากร บุคลากร และผลลัพธ์ เข้าด้วยกันอย่างมีเอกภาพ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยการบูรณาการที่มีประสิทธิผลจะช่วยลดความซ้ำซ้อน สร้างความชัดเจนในการแบ่งบทบาทหน้าที่ และส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2547) ในบริบทของการดำเนินงานของภาครัฐ การบูรณาการยังหมายถึง การปรับบทบาทของหน่วยงานให้สามารถทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับปัญหาที่มีความซับซ้อนและต้องการความร่วมมือแบบพหุภาคี เช่น ปัญหายาเสพติดในพื้นที่ชายแดน ซึ่งมีมิติทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ ความมั่นคง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (กระทรวงยุติธรรม, 2564ก) แนวทาง “Whole-of-Government” และ “Whole-of-Community” ของ Pollitt (2003) และ Christensen & Lægreid (2007) เน้นว่า การแก้ไขปัญหาที่มีความซับซ้อน เช่น ปัญหายาเสพติด ควรใช้แนวทางแบบบูรณาการข้ามหน่วยงาน (cross-sectoral integration) ซึ่งต้องอาศัยการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานรัฐ ภาคประชาสังคม และประชาชนอย่างใกล้ชิด โดยรัฐไม่ควรทำหน้าที่เพียงผู้ควบคุมหรือผู้ให้บริการเท่านั้น แต่ต้องเป็น “ผู้อำนวยความสะดวก” (facilitator) ที่สนับสนุนให้ชุมชนสามารถพัฒนาแนวทางของตนเอง

ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งคือ การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ (Policy Implementation) ซึ่งมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการกำหนดนโยบาย วรเดช จันทรศร (2551) ชี้ให้เห็นว่า ความสำเร็จของนโยบายขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ความชัดเจนของนโยบาย ความพร้อมของทรัพยากร บุคลากร และโครงสร้างองค์กร รวมถึงความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับพื้นที่ ทั้งนี้ หากการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ขาดกลไกสนับสนุนที่มีประสิทธิภาพ นโยบายดังกล่าวก็จะเป็นไปอย่างล้มเหลวตามที่ตั้งใจไว้ได้ สำหรับแนวทางการนำนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติ Mazmanian & Sabatier (1983) ได้เสนอกรอบวิเคราะห์ว่าด้วย “เงื่อนไขเพื่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ” (conditions of effective implementation) ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ ได้แก่ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์นโยบาย โครงสร้างการบริหารจัดการ การสนับสนุนจากกลุ่มผลประโยชน์ และสถานการณ์แวดล้อมทางการเมืองและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ชายแดน ที่มีความเปราะบางต่ออิทธิพลจากภายนอก

ในกรอบของการดำเนินงานเชิงพื้นที่ กลไกของ “กองทุนแม่ของแผ่นดิน” ซึ่งดำเนินการโดย กระทรวงยุติธรรม (2564ข) เป็นกลไกที่ส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกัน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมกับสร้างกลไกควบคุมภายในหมู่บ้านด้วยตนเอง เพื่อต้านทานยาเสพติด โดยได้รับการสนับสนุนทั้งในด้านทรัพยากร งบประมาณ และการกำกับติดตามจากหน่วยงานภาครัฐในระดับพื้นที่ และสุดท้าย MacCoun & Reuter (2001) ยืนยันว่า การแก้ปัญหายาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่สามารถอาศัยมาตรการควบคุม หรือ การลงโทษอย่างเดียวได้ แต่ต้องคำนึงถึงกลไกทางสังคม ชุมชน และครอบครัว ในฐานะ “แนวป้องกันด่านแรก”

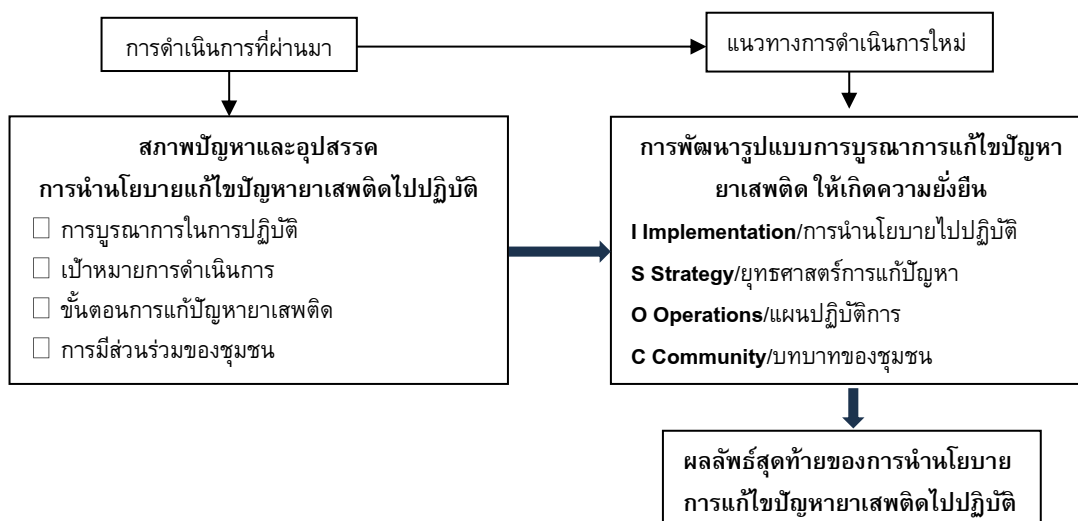
ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2568)

(first line of defense) ที่มีศักยภาพในการสร้างแรงต้านภายใน (internal resistance) ต่อวงจรของการใช้และค้ายาเสพติด

กล่าวโดยสรุป แนวคิดด้านชุมชนเข้มแข็ง การมีส่วนร่วม การบูรณาการ และการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ต้องได้รับการประสานให้เกิดความสอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อให้การแก้ไขปัญหาเสพติดในระดับชุมชน โดยเฉพาะในพื้นที่ชายแดนที่มีบริบทเฉพาะตัว สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรม สรุปได้ว่า ในการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ชายแดนให้บรรลุผลอย่างยั่งยืนนั้น ต้องให้ความสำคัญการนำนโยบายของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติ (Implementation) อย่างเป็นระบบ โดยมีหน่วยงานหลักในการบูรณาการและขับเคลื่อนการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกกระดับ ภายใต้กรอบแผนงานและโครงการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนระดับที่ 2 และ 3 การดำเนินงานควรกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ (Strategy) ที่ชัดเจน มุ่งเน้นผลลัพธ์ร่วม และสร้างกลไกบูรณาการแผนปฏิบัติการ (Operations) ให้ครอบคลุมครบถ้วนทุกมิติทุกมาตรการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องอาศัยความเข้มแข็งของชุมชนการเสริมสร้างบทบาทและการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community) ให้เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน และสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ โดยกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังแผนภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดำเนินการในช่วงระยะเวลา 15 เดือน ระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ.2567 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ.2568 โดยใช้วิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ประกอบด้วยผู้มีบทบาทในการแก้ปัญหาเสพติดในระดับต่างๆ ทั้งสิ้นจำนวน 30 คน ได้แก่ (1) ผู้บริหารระดับนโยบาย จำนวน 4 คน (2) ผู้ปฏิบัติงานในระดับนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ จำนวน 11 คน และ (3) ผู้รับผลจากนโยบายในระดับชุมชน จำนวน 15 คน นอกจากนี้ยังมีการจัดการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยคัดเลือกจากผู้ที่มีประสบการณ์ตรงในการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ 5 อำเภอชายแดนของจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และแนวทางการสนทนากลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้พัฒนาเครื่องมือด้วยตนเอง โดยใช้รูปแบบการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview)

ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2568)

ควบคู่กับการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) ทั้งนี้ ประเด็นคำถามได้ถูกออกแบบให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัยอย่างรอบด้าน

กระบวนการเก็บข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งได้จากการศึกษาวรรณกรรม ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลปฐมภูมิ ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก การประชุมสนทนากลุ่ม และการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) โดยผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยตนเอง พร้อมทั้งสังเกตบริบทการดำเนินกิจกรรมในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) โดยทำการจัดหมวดหมู่ข้อมูลตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล วิเคราะห์ความเชื่อมโยงของประเด็นหลักกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และสังเคราะห์ข้อค้นพบเชิงลึก การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินไปพร้อมกับการเก็บข้อมูลในภาคสนาม เพื่อให้สามารถตรวจสอบความถูกต้อง น่าเชื่อถือ และความเที่ยงตรงของข้อมูลได้อย่างต่อเนื่อง โดยใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation)

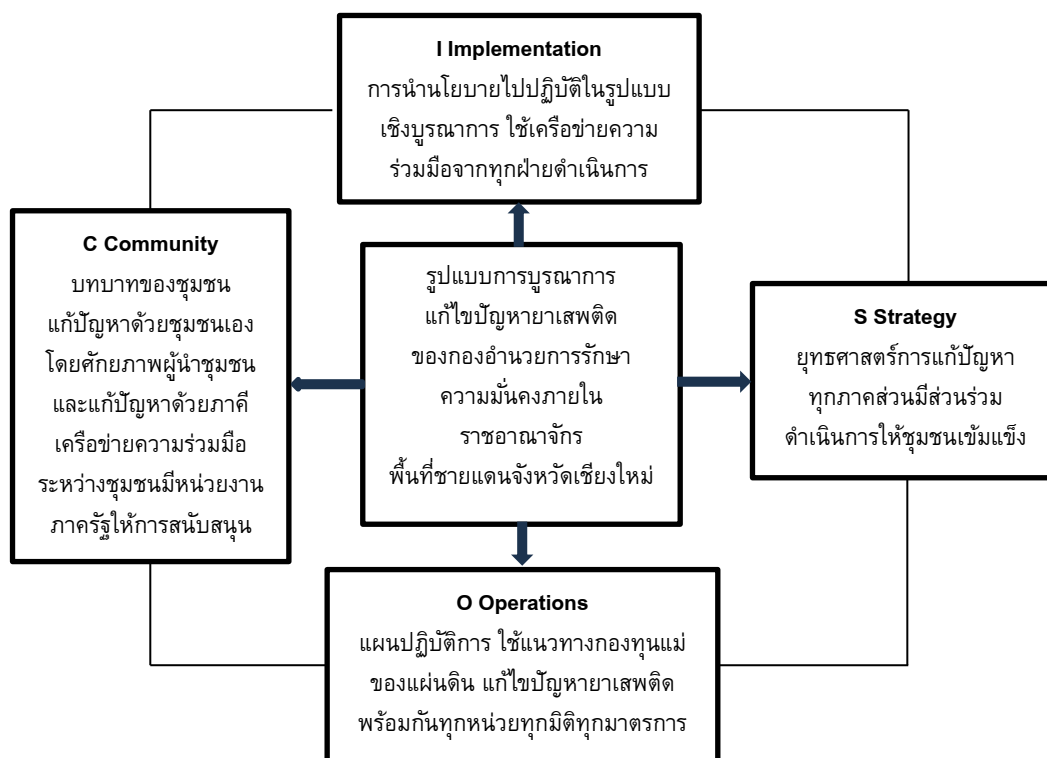
ผลการวิจัย

สภาพปัญหาและอุปสรรคของรูปแบบการบูรณาการแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พื้นที่ชายแดนจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ยังขาดความเชื่อมโยงอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานหลักในการรวบรวมแผนงานและงบประมาณ คือ สำนักงาน ป.ป.ส. โดยรวบรวมจาก 28 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแม้จะมีการบูรณาการในเชิงเอกสาร แต่ในทางปฏิบัติยังคงแยกดำเนินการโดยขาดความประสานสอดคล้อง เป้าหมายและตัวชี้วัดในแต่ละระดับยังไม่มีความชัดเจน และยังคงพบ การตีความนโยบายที่แตกต่างกันในแต่ละหน่วยงาน กระบวนการถ่ายทอดนโยบายจากส่วนกลางสู่หน่วยปฏิบัติยังขาดความชัดเจนและไม่ครอบคลุม ส่งผลให้เกิดความไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานอย่างแท้จริง นำไปสู่ความซ้ำซ้อนของภารกิจ และการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่แตกต่างกัน อีกทั้งยังประสบปัญหาขาดแคลนทรัพยากร งบประมาณจำกัด และไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ การกำหนดเป้าหมายยังขาดความเป็นเอกภาพและ ไม่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่โดยเฉพาะในพื้นที่ชายแดนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรม การดำเนินโครงการหมู่บ้านแกนหลัก (Core Village) ยังขาดความเข้าใจและการรับรู้จากหน่วยงานในพื้นที่ การประสานงานยังไม่เป็นระบบ ทำให้เกิดความไม่สอดคล้องกันในการดำเนินงาน หน่วยปฏิบัติการในพื้นที่ประสบปัญหาขาดแคลนอุปกรณ์ เครื่องมือ และบุคลากรที่มีสมรรถนะเพียงพอ ความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรมยังเป็นอุปสรรคสำคัญในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจร่วมกับประชาชนในพื้นที่ ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนส่วนใหญ่ยังไม่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในกระบวนการวางแผน แก้ไขปัญหา หรือแม้แต่การแสดงความคิดเห็น ความไม่มั่นใจในความปลอดภัย รวมถึงความกลัวต่ออิทธิพลของเครือข่ายยาเสพติด ส่งผลให้ไม่กล้าร่วมมือกับภาครัฐ ขณะเดียวกัน ผู้นำชุมชนบางส่วนยังขาดศักยภาพในการขับเคลื่อนและสร้างความเชื่อมั่นให้กับราษฎร นอกจากนี้ ยังพบว่าการดำเนินงานของกองทุนแม่ของแผ่นดินขาดความต่อเนื่อง สมาชิกขาดความเข้าใจต่อวัตถุประสงค์ของกองทุน ทำให้ราษฎรไม่เกิดแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรม และยังได้รับแรงกดดันจากเครือข่ายยาเสพติดอีกด้วย โดยภาพรวม หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องยังขาดการบูรณาการเชิงระบบ ขาดการสนับสนุนจากภาคส่วนอื่น ๆ และขาดกลไกการติดตามและประเมินผลที่ชัดเจน ส่งผลให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตได้อย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนารูปแบบการบูรณาการแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พื้นที่ชายแดนจังหวัดเชียงใหม่ จากผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนารูปแบบการบูรณาการ ควรให้ความสำคัญกับการนำนโยบายระดับชาติลงสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม โดยให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักในการประสานและขับเคลื่อนการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชนตามแนว

ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2568)

ชายแดนทั่วประเทศ ควรมีกระบวนการดำเนินงานที่เป็นระบบ มีแผนงานและเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี รวมถึงแผนระดับที่ 2 และ 3 และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงอย่างต่อเนื่อง โดยควรครอบคลุมทุกมิติทุกมาตรการทั้งด้านการป้องกัน การปราบปราม และการบำบัดฟื้นฟู การแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนจะประสบผลสำเร็จได้ จำเป็นต้องเสริมสร้างบทบาทของภาคประชาสังคม โดยเฉพาะประชาชนในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหัวใจสำคัญที่จะส่งเสริมความยั่งยืนของแนวทางบูรณาการ โดยภาครัฐต้องสนับสนุนอย่างรอบด้าน ทั้งในด้านงบประมาณ บุคลากร เครื่องมือ ตลอดจนส่งเสริมกลไกสนับสนุนจากภาคเอกชนและองค์กรในพื้นที่ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนร่วมกันอย่างมีพลัง ส่งผลให้ประเทศมีความมั่นคง ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถพัฒนาอย่างยั่งยืนในระยะยาว สามารถนำมากำหนดเป็นรูปแบบ **"ISOC Model"** ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดให้ได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความยั่งยืนได้ตามรูปภาพ ดังนี้

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สภาพปัญหาและอุปสรรคของรูปแบบการบูรณาการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พื้นที่ชายแดนจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยที่พบว่า การดำเนินนโยบายและแผนงานยังขาดการเชื่อมโยงอย่างมีประสิทธิภาพนั้น สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาเชิงโครงสร้างของระบบการบริหารราชการแผ่นดินที่ยังคงมีลักษณะ "แยกส่วน" (Fragmentation) ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการบูรณาการเชิงนโยบาย ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Agranoff & McGuire (2003) ที่ระบุว่า ความสำเร็จของการบริหารแบบเครือข่าย (network governance) ขึ้นอยู่กับระดับของการประสานงานและการมีเป้าหมายร่วมกันอย่างชัดเจนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การตีความนโยบายที่แตกต่างกันระหว่างหน่วยงาน บังชี้ถึงความล้มเหลวในการสื่อสารและถ่ายทอดนโยบาย จากระดับบนลงสู่ระดับล่าง ซึ่งสะท้อนถึงความไม่สอดคล้องระหว่าง "นโยบายเชิงประกาศ" กับ "นโยบายเชิงปฏิบัติ" (Policy Implementation Gap) อันเป็นประเด็นที่ Lipsky (1980) กล่าวถึงในการศึกษาเกี่ยวกับ "ข้าราชการระดับปฏิบัติการ" (street-level bureaucrats) ที่มักต้องแปลความนโยบายตามบริบทและข้อจำกัดที่ตนเผชิญ

ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2568)

อุปสรรคด้านทรัพยากร ภาษา และวัฒนธรรม ยิ่งตอกย้ำถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ของหน่วยงานภาครัฐให้สอดคล้องกับบริบทเฉพาะของพื้นที่ โดยเฉพาะในพื้นที่ชายแดนที่มีความหลากหลาย ทางชาติพันธุ์ การสื่อสารที่ไม่เข้าใจบริบทท้องถิ่น จึงกลายเป็นอุปสรรคต่อการสร้างความร่วมมือจากชุมชนอย่างแท้จริง

การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ยังไม่ชัดเจน สะท้อนถึงความล้มเหลวในการสร้าง "ความเป็นเจ้าของ" (ownership) ของประชาชนในกระบวนการแก้ไขปัญหา ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Pretty (1995) ที่แบ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้หลายระดับ โดยในกรณีนี้อาจยังอยู่ในระดับที่เป็นเพียง "การได้รับข้อมูล" หรือ "การถูกดึงเข้าร่วม" โดยขาดอำนาจการตัดสินใจอย่างแท้จริง

การดำเนินงานของกองทุนแม่ของแผ่นดินที่ขาดความต่อเนื่อง เป็นตัวอย่างของโครงการที่มีจุดเริ่มต้นที่ดีแต่ขาดการสนับสนุนในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของนักวิชาการด้านการพัฒนาชุมชนว่า ความยั่งยืนของโครงการพัฒนาขึ้นอยู่กับความต่อเนื่องของทรัพยากร การหนุนเสริม และการติดตามประเมินผลที่เป็นระบบ ไม่ใช่เพียงแค่การเริ่มต้นโครงการอย่างเป็นพิธีการ

แนวทางการพัฒนารูปแบบการบูรณาการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พื้นที่ชายแดนจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยที่เสนอให้ กอ.รมน. เป็นหน่วยหลักในการประสานการบูรณาการหน่วยงานภาครัฐนั้น มีความสอดคล้องกับแนวคิด "ศูนย์กลางการประสานงานแบบบูรณาการ" (Integrated Coordination Center) ซึ่งเน้นการมีองค์กรหลัก ที่ทำหน้าที่กำกับ ติดตาม และเชื่อมโยงหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อป้องกันความซ้ำซ้อน และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ อย่างมีระบบ

การเสนอให้มียุทธศาสตร์ระดับพื้นที่ที่เชื่อมโยงกับนโยบายระดับชาติ สะท้อนหลักการ "นโยบายสาธารณะแบบมีหลายระดับ (Multi-level Governance)" ซึ่งถือเป็นแนวโน้มสำคัญในปัจจุบัน โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาซับซ้อน เช่น ยาเสพติด ที่ต้องการการมีส่วนร่วมจากหลากหลายภาคส่วนและต้องอิงบริบทเฉพาะของพื้นที่อย่างลึกซึ้ง การให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน สอดคล้องกับแนวคิด "การพัฒนาโดยชุมชนเป็นศูนย์กลาง" (Community-Centered Development) และการสร้าง "ทุนทางสังคม" (Social Capital) ซึ่ง Putnam et al. (1993) อธิบายว่าเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือ ซึ่งเป็นรากฐานของความยั่งยืน ในกระบวนการพัฒนา

ข้อเสนอให้ส่งเสริมความร่วมมือจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคม แสดงให้เห็นถึงแนวคิด "Whole of Society Approach" ซึ่งเป็นแนวทางที่องค์การสหประชาชาติและสากลให้ความสำคัญ ในการแก้ปัญหา ยาเสพติดอย่างยั่งยืน โดยต้องมีทั้ง "รัฐ" "เอกชน" และ "ประชาชน" ร่วมกันขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบ

จากผลการวิจัยที่ปรากฏ สะท้อนให้เห็นถึงข้อจำกัดเชิงโครงสร้างและกลไกในการบูรณาการหน่วยงานของรัฐในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในพื้นที่ชายแดน ซึ่งยังคงขาดความเชื่อมโยงเชิงระบบระหว่างระดับนโยบายกับระดับปฏิบัติการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสื่อสารเชิงนโยบายและการกำหนดบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่ชัดเจน นำไปสู่การตีความนโยบายที่หลากหลายและการทำงานที่ขาดการประสานร่วมกันอย่างแท้จริง สถานการณ์นี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Lipsky (1980) ที่กล่าวถึงปัญหา Street-level Bureaucracy ซึ่งหน่วยปฏิบัติมักต้องตัดสินใจในบริบท ที่ไม่แน่นอน ส่งผลให้เกิดความเลื่อมล้ำในการนำแผนนโยบายไปสู่การปฏิบัติจริง

ขณะเดียวกัน การขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับชุมชน หมู่บ้าน โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ชาติพันธุ์ และภาษา ยังสะท้อนถึงข้อจำกัดในการสร้าง Social Capital (Putnam et al., 1993) และการขาดกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงตามแนวคิดของ Pretty (1995) การเสนอบทบาทใหม่ของ กอ.รมน. ในฐานะหน่วยงานหลักในการประสานงานเพื่อสร้างรูปแบบบูรณาการที่เป็นระบบ จึงถือเป็นแนวทางที่มีความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยงกลไกจากระดับชาติสู่ระดับพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Multi-level Governance (Marks & Hooghe, 2004) และแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ที่เน้นผลสัมฤทธิ์และการบูรณาการทุกภาคส่วน

ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2568)

ทั้งนี้ แนวทางการพัฒนารูปแบบการบูรณาการที่มีประสิทธิภาพในพื้นที่ชายแดน จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการที่มีความยืดหยุ่นต่อบริบทท้องถิ่น สนับสนุนกลไกการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนอย่างจริงจัง พร้อมทั้งสร้างระบบติดตามและประเมินผลที่สามารถตรวจสอบได้ และพัฒนาองค์ความรู้ในระดับชุมชนเพื่อเสริมสร้างพลังจากภายในให้สามารถเผชิญและต้านทานต่อปัญหาเสียดังกล่าวอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) การจัดตั้งหมู่บ้านแกนหลัก (Core Village) ถือเป็นการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์การพัฒนาในเชิงนโยบายของชาติ ที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็งจากภายในโดยประชาชนในพื้นที่เป็นผู้ขับเคลื่อนหลัก ขณะที่ภาครัฐทำหน้าที่สนับสนุนในด้านองค์ความรู้ เทคโนโลยี และงบประมาณ
- 2) การจัดสรรงบประมาณ ควรดำเนินการภายใต้กรอบการบูรณาการงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสียดังกล่าวในพื้นที่ชายแดนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสามารถบรรลุเป้าหมายร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) ควรส่งเสริมและสนับสนุนกลไกของหน่วยงานภาครัฐในแต่ละภาคส่วน ให้มีบทบาทร่วมในการขับเคลื่อนโครงการจัดตั้งหมู่บ้านเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

- 1) โครงการจัดตั้งหมู่บ้านแกนหลักเอาชนะยาเสพติดในพื้นที่ชายแดน ถือเป็นแนวทางที่สามารถยกระดับศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชนให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน จึงควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งขยายผลไปยังพื้นที่ใกล้เคียง โดยบทบาทของเจ้าหน้าที่รัฐควรเปลี่ยนผ่านจากการควบคุมสั่งการ ไปสู่การเป็นผู้ให้คำปรึกษา ผู้สนับสนุน และผู้แนะนำ ขณะที่ประชาชนในพื้นที่เป็นผู้ดำเนินการหลัก
- 2) ควรมีการแสวงหาความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อเติมเต็มในส่วนที่หมู่บ้าน/ชุมชนยังขาดแคลน และเพื่อเสริมความสามารถของหน่วยงานที่มีข้อจำกัด โดยเริ่มจากการสร้างความเข้าใจและการประสานความร่วมมือในระดับพื้นที่ เพื่อให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมและสามารถกำหนดบทบาทภารกิจของตน ให้สอดคล้องกับการพัฒนาหมู่บ้าน
- 3) ควรส่งเสริมบทบาทของผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน และเครือข่ายเยาวชนอาสาพัฒนา ให้เป็นกลไกสำคัญ ในการขับเคลื่อนการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนของตนเอง โดยเปิดพื้นที่ให้เกิดการแสดงออกถึงศักยภาพของแต่ละบุคคลอย่างเต็มที่ และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของสมาชิกในทุกมิติของการพัฒนา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยแห่งความสำเร็จในการกำหนดยุทธศาสตร์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างจิตสำนึกและทัศนคติที่ดีต่อ การพัฒนาพื้นที่ในระยะยาว
- 2) ควรศึกษาวิจัยรูปแบบใหม่ของการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในอนาคต เพื่อให้การพัฒนาที่มีความยั่งยืนและสอดคล้องกับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป
- 3) ควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสียดังกล่าวในพื้นที่อื่น ของประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงให้เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของแต่ละพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงยุติธรรม. (2542). แนวคิดและแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสียดังกล่าว. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- กระทรวงยุติธรรม. (2564ก). รายงานผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสียดังกล่าว ประจำปีงบประมาณ 2564. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.

ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2568)

กระทรวงยุติธรรม. (2564ข). *คู่มือการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2547). *การคิดเชิงบูรณาการ*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: ชัดเชส มีเดีย.

ธนัฐ ยังเฟื่องมนต์. (2552). *การเสริมสร้างชุมชนหมู่บ้านเข้มแข็งตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชาในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว เพื่อพัฒนาไปสู่ชุมชนที่ยั่งยืน*. ดุษฎีนิพนธ์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

นิกร ชูทอง. (2558). *ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของสถานีตำรวจในสังกัดตำรวจภูธร จังหวัดภูเก็ต*. ดุษฎีนิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

มหาวิทยาลัยมหิดล. (2556). *การบูรณาการ*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.

วรเดช จันทรศร. (2551). *ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.

Agranoff, R., & McGuire, M. (2003). *Collaborative Public Management: New Strategies for Local Governments*. Washington, D.C.: Georgetown University Press.

Ansell, C., & Gash, A. (2008). Collaborative Governance in Theory and Practice. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 18(4), 543-571.

Christensen, T., & Lægreid, P. (2007). The Whole-of-Government Approach to Public Sector Reform. *Public Administration Review*, 67(6), 1059-1066.

Laverack, G. (2006). Improving health outcomes through community empowerment: a review of the literature. *Journal of Health, Population, and Nutrition*, 24(1), 113-120.

Lipsky, M. (1980). *Street Level Bureaucracy: Dilemmas of the Individual in Public Services*. New York: Russell Sage Foundation.

MacCoun, R., & Reuter, P. (2001). *Drug war heresies: Learning from other vices, times, and places*. Cambridge: Cambridge University Press.

Marks, G., & Hooghe, L. (2004). Contrasting Visions of Multi-level Governance. In I. Bache, & M. Flinders. (eds.). *Multi-Level Governance* (pp. 15-30). Oxford: Oxford University Press.

Mazmanian, D., & Sabatier, P. (1983). *Implementation and Public Policy*. Illinois: Scott Foresman.

Pollitt, C. (2003). Joined-up Government: A Survey. *Political Studies Review*, 1(1), 34-49.

Pretty, J. (1995). Participatory learning for sustainable agriculture. *World Development*, 23(8), 1247-1263.

Putnam, R., Leonardi, R., & Nonetti, R. (1993). *Making Democracy Work: Civic Traditions in Modern Italy*. New Jersey: Princeton University Press.

Thompson, A., & Strickland, A. (2003). *Strategic Management: Concepts and Cases*. New York: McGraw-Hill.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any

product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2025 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).